UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct. Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 8. &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-82999

Visual Library

nam Luc. 7. & Ioan. 12. mulier ἤλειψε vnxit pedes. Deniq; μύρα non potantur, ideoq; nec vocantur potabilia, vt medicamenta, quæ ægris nauſeantibus ingeruntur.

VERSVS 8. &c.

Videntes autem diſcipuli, indignati ſunt dicentes: vt quid perditio hæc?

QVÆSTIO I.

Cur vnctionem tam ſumptuoſam Chriſtus admiſerit?

§. 1. MVltos facti ſui habuit calumniatores deuota Deo mulier, vnicam, ſed quæ omniũ ora clauderet, cauſæ optimæ patronam, ſapientiam

Vnguentorum deliciæ. Dei. Nec deſunt qui delicias illas vix excuſent. Socrates apud Xenophontem, vnguenta planè repudiat, μύρα μωρὰ eſſe: Solon etiam, & Spartiatæ legibus vetuerunt. Contra illa multa Tertullianus; & imprimis Clemens Alexandrinus lib. 2. Pædagog. cap. 8. Στεφάνων γὰρ ἡμῖν, καὶ μύρων χρῆσις οὐκ ἀναγκαία. ἐξοκέλλει γὰρ εἰς ἡδονὰς, καὶ ῥαθυμίας γειτνιώσης τῆς νυκτός. οἶδ' ὅτι ἀλάβαστρον μύρου παρὰ τὸ δεῖπνον τὸ ἅγιον κομίσασα, ἡ γυνὴ τοὺς πόδας ἤλειψεν τοῦ κυρίου καὶ ἦσεν αὐτόν. *Coronarũ & vnguentorum vſus minime nobis eſt neceſſarius, inclinat ad voluptates, & pigritiam, propinquâ maximè nocte. Scio mulierem in cœnâ accepiſſe alabaſtrum vnguenti, vnxiſſe Domini pedes, &c.*

Deinde poſtquam vnguenta enarraſſet, Ariſtippi, Simonidæ, & aliorum mores præter rationem luxuriantium. addit: καὶ ἡ νάρδος εὐδοκιμεῖ παρὰ αὐτοῖς. *Nardus in precio ab illis habetur.* Dehortatur autem quod fœminarum, Chriſtianarũ bonus odor ſit virtus, vnguenta vero effœminent. μαλθακὸν γὰρ τὸ ἔλαιον μύρον ὄν, οὐκ οἴεσθαι τὰ ἤθη τὰ γενικὰ ἐκθηλύνειν δύνασθαι; μάλιστα. *Non exiſtimandum, cum vnguentum ſit oleum lentens ab eo generoſos mores effœminari? Maximè?* cur igitur Chri-

Pedes qui vnxerint. ſtus tantas delicias admittit, præſertim cum pedes vnguntur, quod Othonis inuentum eſſe & Neroni principi ſuggeſtum ait Plin. Clemens non diſſimili modo coronarum odoramenta reprehendit. Plinius iuuari nos pedum negat vnctione, quod ad odoratum non perueniant, aut ſane exigua portio, Clemens coronarum odores ſupra ſenſum odorandi poſitos eſſe inutiles contendit.

Initio quidem non res ipſa, ſed vſus rei laudandus aut culpandus eſt Odores, vt cæterorum quoq; oble-

Vſus rei ſpectãdus. ctamẽta ſenſuum, & rectè, & praue vſurpari poſſunt: Finis & intentio in re mediâ virtutem, aut vitium ponunt. Male & nequiter canit ille:

Pingueſcat nimio madidus mihi canus amomo
Laſſenturq; roſis tempora ſubtilibus.

Voluptati precia impendebant, quod pecudum eſt. illis dictum à Clemente: ἡδονὴ γὰρ μὴ πρόσεστι τὸ χρειῶδες, ἤθους ἐστὶν ἑταιρικοῦ διαβολὴ, καὶ φάρμακον ἐρεθισμῶν. *Voluptas, cui iuncta non eſt vtilitas, morum eſt, meretriciorum opprobrium, & medicamentum irritationum libidinoſarum.*

At vero ſi ad ſanitatem, corporis vigorem, alacritatem vnctio adhibeatur, medicamentum eſt, non laſciuiæ inſtrumentum. Alcæus in caput, & pectus, valetudinis causâ defluere vnguenta voluit. Pompo-

Vnguenta valetudinis cauſa. nius in Pandect. & ipſe Vlpianus reſponderunt. *Vnguenta quibus valetudinis cauſa vtimur, mundo non contineri.* Non enim ornatus causâ, ſed neceſſitatis poſſidentur. itaque diſtinguit Clemens inter μυραλοιφεῖν, καὶ χρίεσθαι. Hoc eſt vngi ad vtilitatem ad robur. Illud delibutum eſſe vnguento ad ſolas illecebras. Chriſtus vnctus eſt, non voluptatis, ſed vtilitatis, & præcipue myſterij causâ. Poſt iter, ieiunia, chameunias, orandi, vigilandi, docendi labores corpus vnguento recreare, & Dominum honorare Maria voluit, ὅπερ ἡγεῖτο τὸ κάλλιστον εἶναι παρ' αὐτῇ, τὸ μύρον, τούτῳ τετίμηκε τὸν κύριον. *Quod præſtantiſſimum apud ſe eſſe exiſtimabat, eo dominum coluit*, cultum ſui corporis negligens, & reliquum capillis abſtergens, lacrymas pœnitens Domino libans. ita loco citato Clemens.

§. 2. Verum aliud Iudas habet, & aliud prætendit argumentum. Præſtat vendi & dari pauperibus, in hanc ſententiam trahit Apoſtolos, qui crebro pauperum alendorum curam commendari audierant, nunquam niſi in peccatrice tale exemplum, prodigalitatis, vt ipſi interpretabantur, in Domino viderant. *Iudas [illegible] pauperum.*

Itaque ἠγανάκτησαν indignati ſunt, Syrus ותבאש לחון Vetebeſch lehuſin, *& indignatio illis.* Nempe grauis, quâ factum abominarentur. Vt quid ἀπώλεια, perditio hæc? Nam perditum Iudas putat, quod Domino impenditur, quia lucro eius decedit. Sic vnius maleuolentiâ accenſi κόπους παρέχειν mulieri eam increpant, ſtolidam eſſe aſſerunt. Syrus ait מלאין לה *fatigantes eam.* Nec cauſam ſuam illa agit, non imprudentiam, non amorem, non aliud excuſat. Apoſtolorum iram iniquam fuiſſe docet Chriſtus, cum ait, bonum opus feciſſe. Eleganter Ambroſius in Luc. lib. 6. *Verum eſt quidem quod propter pauperes paſſus eſt: ſed tamen ipſe corripuit Iudam dicentem de illo vnguento. quod effuderat Maria ſuper pedes Chriſti. Potuit hoc venundari trecentis denariis, & dari pauperibus. Idem & cæteri Apoſtoli ſenſerant, ſed alio affectu. Ille per auaritiam, iſti per miſericordiam. Iudas enim furto proſpiciebat diſcipuli pauperum alimoniæ conſulebant.* Ex quo apparet, non crediſiſſe Iudam cogitationum & factorum occultorum fuiſſe Dominum cognitorem.

Opus omnino bonum, in quo non liquores aromaticos, ſed animũ miniſtrantis approbauit, vt idem docet Ambroſ. lib. 6. cap. 7. in Lucam. *Non ergo vnguentum Dominus, ſed charitatem dilexit, fidem ſuſcepit, humilitatem probauit. Et tu ſi deſideras gratiam, charitatem auge: mitte in corpus Ieſu fidem reſurrectionis, odorem eccleſiæ, communis charitatis vnguentum, & ita progrediens pauperibus dabis. Plus tibi pecunia illa proderit, ſi non tanquam affluentem tribuas, ſed tanquam profuturam Chriſti nomine largiaris: ſi ita eam conferas pauperi, vt deferas Chriſto, &c.* Chriſto enim confertur, quod pauperi tribuitur. Vt enim ad liberalitatem non excitet, in omnium illuuie ſe mendicare profitetur.

QVÆSTIO II.

Quo precio vendi potuit?

§. 1. Πολλοῦ, *multo.* Apud Ioan. 12. 3. Iudas mentem habens ἐν κλοπιδαῖς, *in furtis ſuis*, ſubito ſummam confecit. *Quare non veniit trecentis denariis, & datum eſt egenis*, de denariis dixi Matth. 5. itaq; nihil opus eſt hoc loco addere. Apparet quid auaritia valeat, & obſtinatio, atq; adeo cœcitas. Si dominum conſcium facti eſſe putauit, in eum ſpicula linguæ maledicæ dirigit, quia non impediuit, ſi ignoraſſe exiſtimauit, infidelis fuit: hoc poſtremum verum fuiſſe, facta quæ conſecuta ſunt, oſtenderunt. ita enim cum Chriſto egit, quaſi eum machinationis & proditionis ignarum putaret. Aliorum Apoſtolorum diuerſa mens erat, mulierem imprudenti zelo deliquiſſe arbitrabantur, dominum id voluiſſe permittere, nec tamen reprehendere mirabantur, itaque ſerio pauperum cauſas agunt.

VER-